

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 3. Naročnina in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 3.

Štev. 23.

V Ljubljani, dne 3. decembra 1903.

Leto XVI.

Pozor, naročniki „Domoljuba“!

Leto gre h koncu in v kratkem bo „Domoljub“ dovršil svoje 16 leto. Šestnajstleten dečko, to je že nekaj. Pa zraven zdrav, čvrst, pogumen in vedno dobre volje; vrh tega po vseh kotih slovenske domovine poznan in spoštovan od tisočev zvestih prijateljev, ki komaj čakajo njegovega prihoda in ga vselej z obema rokama sprejmejo — ali nima vzroka dovolj, da ob šestnajsti obletnici svojega rojstva veselo zavriska in tako pokaže, da pogumen in v najboljših nadah nastopa novo leto svojega življenja.

Ker se je pa dečko tako razvil, ni čuda, da mu je suknjica pretesna postala. Pokazal bi se rad med svojimi prijatelji v novi, primerni obleki in med njimi nastopal tako, kakor se za odraslega junaka spodobí.

Zato bo „Domoljub“ z novim letom 1904 začel izhajati v precej večji obliki kot dosedaj. Vsled tega bo pa mogel svojim bravcem prinašati tudi dokaj več berila kot je bilo dosedaj mogoče. Da ne bo manjkalo dobrih uvodnih člankov, to je samo ob sebi umevno; poskrbelo se bo za dobre kratke povesti, za natančen političen razgled po svetu, za veliko košaro drob-

tinic itd. Prav posebno skrb pa bo uredništvo „Domoljuba“ z novim letom posvetilo „slovenskemu novičarju“. „V razgledu po domovini“ prinašali bomo kar mogoče natančno zbirko najnovejših dogodkov iz raznih krajev naše domovine. Da bo to laže šlo, naprosili smo tri gospe na Gorenjskem, Dolenjskem in Notranjskem, ki bodo vsak v svojem kraju zbirali te novice in jih pošiljali glavnemu uredniku v Ljubljano. Tako upamo ustreči naročnikom s hitrim in točnim poročanjem o stvareh, ki jih zanimajo.

Da pa „Domoljuba“ v novi obleki ne bo zeblo in da ne bo trpel lakote, kar bi očitvidno škodovalo njegovemu dosedanjemu čvrstemu zdravju, zato mu treba tudi v prihodnje od strani naročnikov in dopisnikov dovolj in primerne hrane. Zato dopisniki, naročniki, ostanite tudi v novem letu „Domoljubu“ zvesti! Nobeden naj ne odpade! Pa ne samo zvesti ostanite stari naročniki — tudi novih prijateljev, novih naročnikov pridobite „Domoljubu“! Nova obleka „Domoljuba“ bo draga; da jo bo mogel pošteno plačati — in pošten je bil vedno — zato mu zložite skupaj

tistih bore 80 krajcarjev vsi dosedanji naročniki in še enkrat toliko novih. „Domoljub“ pa obeta, da bo vse, kar bi mu za obleko in hrano preostalo, porabil v to, da bo tem lepše opravljen in založen obiskoval svoje prijatelje. Kaj pričakuje Domoljub od svojih dopisnikov, to bo povedal prihodnjič. Za danes dostavlja samo to-le:

Cena „Domoljuba“ ostane v kljub povečani obliki ista kot dosedaj, namreč 1 K 60 h (80 krajcarjev). Na Nemško pa stane 2 K 8 h, v Ameriko in druge tuje države 2 K 60 h. Če je kdo še kaj dolžan za letošnje leto, naj svoj dolg poravnava še do novega leta. Naročnina za leto 1904 pa se bo začela pobirati s 1. številko l. 1904. Tisti številki bomo namreč priložili položnico in bomo dodali natančen navod, kako naj se denar odpošlje.

Sedaj pa, prijatelji „Domoljuba“, na noge! V teh le štirih tednih do novega leta porabite vsako priliko, da agitirate za „Domoljuba“! Vsak naj skuša pridobiti še enega novega naročnika! Zlasti tam, kjer je še malo razširjen, odprite vrata „Domoljuba“! Saj s tem izvršujete najlepše apostolsko delo, ki naj ga vam Bog blagoslovi!

Dragi Slovenci in Slovenke na Dunaju!

Nikjer se človek ne čuti tako samega, tako zapuščenega, kakor v prav velikem mestu sredi neštete množice tujih ljudi, ako nima dobrega prijatelja, ako ne najde podpore in razvedrila v sebi primernem društvu!

Na Dunaju sicer že obstoji društvo, ki naj bi bilo zbirališče dunajskih Slovencev, namreč „Zvezda“; ali eno samo društvo ne zadostuje pri tolikem številu Slovencev najrazličnejših stanov. Pokazala se je potreba, da se ustanovi na Dunaju še eno društvo, v katero bi imeli pristop tudi vi, dragi rojaki, ki prihajate na Dunaj vsako leto čez zimo, da si s težavo na mrazu služite svoj vsakdanji kruh.

Veliko mesto, kakršno je Dunaj, ima mnogo nevarnosti, zlasti za onega, ki jih ne pozna, ker se bližajo človeku priliznjeno in hinavski; kaj lahko se zgodi, da marsikdo, ki ni dovolj previden, zajde s pravega pota in izgubi čednost ter vero! To so spoznali mnogi izmed vas in so izrazili željo, da bi se združili v društvo, v katerem bi se navduševali, kakor doma, za vzore milega na-

roda v domovini: za sveto stvar slovensko, a tudi za sveto vero! — In ta vaša želja nas je privedla do tega, da smo sklenili ustanoviti na Dunaju tako društvo, ki bo skrbelo, da dunajski rojaki ostanejo zvesti svoji dragi domovini, svojemu ljudstvu in sveti katoliški veri.

Novo društvo se bo imenovalo „Straža“, „Slovensko katoliško izobraževalno društvo na Dunaju“. Ustanovni občni zbor se vrši prihodnji mesec na Miklavžev večer, dne 6. decembra.

V pravilih, ki jih je potrdilo c. kr. nižje-avstrijsko namestništvo dne 27. junija 1903, je namen našega društva izražen tako-le:

- gojiti med člani versko in narodno zavest kakor tudi izobraževati jih na temelju katoliške vere;
- prirejati jim pošteno zabavo;
- privajati svoje člane k varčnosti in zmernosti.

Naše geslo mora biti v besedi in dejanju: „Vse za vero, dom cesarja!“

In prav zato, da se bomo po tem geslu vedno ravnali, je treba, da stojimo na straži. Naše drugo geslo bodi torej: „Na straži!“

Na stražo vas torej kličemo, v „Stražo“ vas vabimo, pozivljamo vas na ustanovni občni zbor v nedeljo, dne 6. decembra popoldne ob polu štirih v resurznno dvorano („Wiener Ressource“, I, Reichsrathsstrasse Nr. 3). — Pridite vsi, ki vam je za blaginjo milih rojakov, ki se strinjate z našim programom, ki hočete pospeševati namene našega potrebnega društva! Pridite v obilnem številu! Na svidenje!

Dunaj, 15. novembra 1903.

Pripravljalni odbor.

Listek.

Potokarjev sin

(Priredil Sm. . .)

(Dalje.)

VIII.

Mati je prečula celo noč pri deklici, ki sta jo kašel in bljuvanje krvi tako izmučila, da je ležala kakor mrtva. Še-le po polnoči se je vzbudila in zaklicala: „Ata“ — a ata je ni slišal, ta val je okrvavljen s krvjo lastnega otroka okrog; vedno glasneje

se je oglašala vest, ni mu dala miru; gnala ga je vedno naprej.

Alojzij pa je ostal spodaj v hiši in se zleknil po klopi. A zaspati ni mogel, vedno je videl pred seboj požrešni plamen, ki je uničil njegovo srečo. Skušal se je znebiti sitnih misli, skušal zaspati — a zastonj! Ker ni mogel sam prestati v hiši, je šel k materi v spalno sobo, ki je ravno nekoliko zadremala. Alojzij je ni hotel zbuditi, stopil je k sestrici in se sklonil čez posteljo, a pri tem zadel ob stol, ki je bil poleg postelje in mati se je zbudila:

„Alojzij!“

„Tu-le sem. Ali je Lizika hudo?“

„Mislim, da bo za enkrat še prestala“ je dejala otožno. „Kje pa so oče?“

„Ne vem — — Mama jaz grem nazaj.“

„Alojzij, le pojdi, ako ravno hočeš, a prosim te, ne pozabi Boga!“

„Z Bogom!“ S težkim srcem je šel Alojzij na pot. S tako lepimi nadami je šel domov, a sedaj so se vse razpršile v — nič. In njegova največja dragocenost — slika je uničena.

A kjer se je enkrat vselila nesreča, od tam se nerada izseli. Alojzijev najboljši podpornik in zagovornik, g. Štirn, je nenadoma umrl zadet od kapi. Komer se ni hotel sam dalje ukvarjati, prišel je nov trgovec in z njim so prišli novi uslužbenci. Alojzij je prišel pod kap. Sporočil je to žalostno novico materi, ki je čez par dni prišla v mesto in Alojzij, ki ni nikjer mogel dobiti službe, je odšel z materjo domov. Tu so se pričeli za Alojzija žalostni dnevi. Sicer ga je mala Lizika, ki je nekoliko okrevala, vedno izpraševala, kaj mu je, skušala ga je razveseliti, a vse — zastonj. Alojzij je le predobro čutil, da ga oče nič kaj rad ne gleda doma. Poskusil je vse, da bi dobil kje kako službo; sklenil je stopiti v prvo službo, ki bi se mu ponudila. Vse, tudi najhujše težave bi bil rajše prenašal, kakor pa poslušal zbadanja očetova: „Ničvrednež, delomrzneš, ki krade Bogu čas in opreza, kje bi se dobilo kaj za zobe. Lenuh, delat pojdi, saj je dela dovolj za vsakega, ki hoče delati! Kdor ne dela, naj tudi ne je!“

„Saj vendar veste, da bi rad dobil kje kako službo, a — —“

„Ne maraš. A jaz te že naučim, grdoba lena. Delaj, če ne pa — stradaj! V moji hiši nimaš nič več jesti!“ se je znosil Potokar.

„Dobro, oče!“ in Alojziju je rasel pogum „naj se zgodi vaša volja. A povem vam, sedaj postanem — slikar.“

„Kaj?“ Potokar je postal rdeč kakor kuhan rak. „Kar pri tipriči se mi poberi, ničvrednež, le hitro — marš!“ in sunil je sina skozi vrata.

Ko se je Potokarica zavedla, kaj se godi krog nje, je bil Alojzij že zunaj. Stekla je za njim, mu stisnila 30 K v roko — ona je bila spravila zadnjič tistih 60 K — in mu je dejala: „Alojzij, z Bogom! Ne pozabi Boga in Bog ne bo pozabil Tebe!“

In Alojzij je odšel s težkim srcem v temno bodočnost — a s trdnim zaupanjem v božjo in bližnjih pomoč — —

V mestu je dobil Alojzij kmalu službo; postal je pomočnik pri sobnem slikarju. Obrnil se je bil sicer na g. Štupico, a ta mu je dejal, da mu pač da malo podporo, ako hoče iti se izobraževati na višje šole, a popolnoma ga pa ne more vzdrževati in tako je moral izbrati Alojzij to, kar mu je ostalo. Postal je sobni slikar. Zraven pa se je vadil tudi v slikanju obrazov, delal male podobice i. t. d. in vsak prisluženi krajcar je skrbno shranil. Čakal je mirno, da si prihrani vsaj toliko, da se bo mogel iti z malo podporo, ki mu jo je obljubil g. Štupica, izobraževati na višje šole. Tako so med trpljenjem enakomerno minevali trudapolni dnevi, tedni, meseci; minilo je leto, odkar ga je vrgel oče iz hiše.

Da Alojzij ni pozabil dobre matere, je umevno. Skoraj redno vsakih deset dni je pisal pisemce, katero sta potem mati in Lizika prebirali toliko časa, da je prišlo drugo. Potokarica je vedno pričakovala pisma, v katerem ji bo potožil sin svojo bedo in revščino, trud in napor — a v nobenem niti besedice. Zato mu tudi ona ni odkrivala svojih novih skrbi, kajti pri Potokarju je bilo vedno slabše. On je vedno bolj popival in posedal, a slednjič je zbolela še mala Lizika, zadnja materina in očetova tolažba. Enkrat jo je dobil oče na pol oblečeno pri znamenju.

„Kaj vendar čepiš tukaj?“ in odnesel jo je v hišo.

„Ata, pustite me; gledam, od katere strani bo prišel Lojzek“ se je branila deklica.

In od tistega časa ni vstala nič več. Vedno huje je kašljala; lica so se ji takorekoč posušila; zdravnik je dejal, da ne bo nič. Semtertja je prašala očeta, kdaj pride Alojzij, a on je vedno umolknil.

„Oh, ata pojdite no v mesto, saj vedo mama, kje je.“

„Lizika, le potolaži se, jutri pride, sem mu že pisala.“

In res je prišel. Lizika ga je nestrpno pričakovala in vedno je imela oči vprte v vrata in venomer šepetala: „Lojzek, Lojzek.“ Tedaj pa so se odprla: „Lizika! — — Lojzek!“ in brat in sestra sta se objela.

Drugi dan je Lizika odšla k Bogu po plačilo za vdano trpljenje. Alojzij je stal celo uro ob mrtvaškem odru in njegove oči so bile neprenehoma vprte

v smehljajočo se sestrico. Zdelo se je, kakor da si hoče za večno vtisniti v spomin ta nebeški mir izrazujoči obraz.

Spremili so jo k zadnjem počitku.

Potem pa je odšel tudi Alojzij po kratkem in hladnem slovesu od očeta, a toliko bolj prisrčnem od matere.

„Mati, sedaj se ne vrnem preje, da bom dosegel svoj namen. Tudi sporočil vam toliko časa ne bom nič. Pojutrnjem odrinem na Laško. V par letih se vrnem Bog vas obvaruj ta čas! Molite vi za me in jaz bom za vas. Z Bogom!“

„Z Bogom!“ je ihtela mati.

IX.

Štiri leta so minila.

Potokarja si lahko videl mnogokrat na pokopališču, kako je klečal na grobu svojega ljubljénka, kakor je rad imenoval malo Liziko. In tedaj se ga je ne malokrat polotilo neko kesanje nad dose-danjim življenjem in takrat je sklenil s solzami v očeh, da se poboljša. Da, sklenil je, a tudi samo sklenil! Nista minila dva dneva in bil je zopet stari. Vedno pogosteje je zahajal v gostilno in igral vedno za višje svote. Ako je izgubljal, je navadno dejal: „Ha-ha, sem že navajen.“ Izgubljal je in izgubljal, a ni ga iztreznilo! V gostilno je nesel poln mošnjiček denarja, domov je odnesel poln mošnjiček — dolga! Jud mu ni hotel nič več posojati; začel mu je počasi zavijati vrat. Terjal ga je za obresti, najemnino in za polovico dolžne svote.

„I zlodej, kje bom pa vzela! Saj ne kopljem denarja iz tal, še manj ga pa delam. Počakajte, da prodam žito. Za tako slepo ceno ne dam svoje lepe pšenice“ je rentočil Potokar.

Cena za žito je močno padla vsled uvažanja ameriškega. Potokar je mislil, da morajo cene v kratkem poskočiti in je čakal z žitom. Tam zunaj na polju je naredil zraven kozolca in poda še malo kaščo, kjer je imel spravljén pridelek dveh let. Čakal je in čakal, a ni pričakal zvišanja cen ampak — nesrečo.

Nihče ni vedel, kako in kaj, naenkrat se je prikazal na Potokarjevem podu rdeč petelin. Pri delek dveh let je bil izgubljen. Potokar je bil kakor iz uma. Da ga niso ljudje zadrževali, bi bil gotovo skočil v ogenj. Nazadnje je kakor okamenel in z izbuljenimi očmi gledal v ogenj. Ljudje, ki so pridno gasili, so ga kmalu omejili samo na kozolec, pod in kaščo. Z dolgimi aki so raztrgali tramove vsak-sebi in pri tem delu so kmalu dobili vsega ožganega — žganjarja Mihelna.

A Potokar se ni zmenil za nesrečneža, ni ga preklinjal, ni se zmenil sploh za nikogar, le govoril

je venomer: „Uničen sem, berač sem — —“ Žena ga je, akoravno sama tako zelo tolažbe potrebna, tolažila, kakor ga je znala. „Saj si bil zavarovan za precejšno svoto“

„Nisem bil zavarovan; denar sem zapil in zaigral“ je odvrnil mož obupno.

„Le potrpi, le ne obupaj! Vdaj se v voljo božjo in z vdanim srcem prenesi vdarec, ki ti ga pošilja Bog. Boš pa imel pri letošnji setvi, ki tako lepo kaže, več blagoslova božjega,“ ga je skušala žena potolažiti in umiriti.

A tudi ta up je splaval po vodi. Pripodili so se črni oblaki in deževali debelo točo in na njivah se ni koraj spoznalo, kaj je rastlo.

In dvema udarcema se je pridružil še tretji — najhujši. Prišel je Levi in zahteval prav po judovski, da mu mora plačati v štirinajstih dneh najemnino, obresti in polovico dolžne svote, če ne bo zapel boben. Potokar ga je prosil naj počaka, a jud je jud. Denar ali boben!

Kje naj ga vzamem? Ne posodi mi nihče, delati ga ne znam — ali naj ga ukradem? Ne! Tat pa Potokar ne bo nikoli!

Da ni imel Potokar žene, ki je s čudovito vdanostjo v voljo božjo prenašala vse bridkosti in težave, Bog ve, kaj bi bilo z njim. Vedno ga je tolažila, naj zaupa v Boga, naj se zateče v pomoč k Mariji, pomočnici kristjanov. (Konec prih.)

Politični razgled.

Državni zbor.

Ker vladajo na ogrski strani take homatije, je vsak željno čakal državnega zbora, da bi še rešil, kar se da rešiti. A vsak je čakal tudi s strahom, dobro vedoč, da ni upati kaj takega. Razprtije so tudi tu kaj v naši polovici. Čehi in Nemci so si v laseh. Čehi zahtevajo svoje vseučilišče na Moravskem, in dokler ga ne dobe, ni misliti na kako delo v državnem zboru. Vlada sama bi dovolila vseučilišče, ako bi Nemci hoteli. Čas je tako drag, delati pa nočejo. Vlada ima na razpolago le malo časa, ker vse sili, da se odloči stvar med Avstrijo in Ogrsko. Ker pa je to pri takem državnem zboru, kot je sedaj, nemogoče, bo morala priti drugačna vlada na krmilo. Sešel se je državni zbor na torek, 17. novembra. Precej prvi dan se je videlo, da tako ne bo šlo več

dalje. Vsak čas bo moral vladati znani § 14., s katerim si bode morala vlada dobiti proračun. Ker je vlada sama obupala, da bi spravila Čehe z Nemci, je gotovo, da ne bo šlo nobeno delo izpod rok. Proračuna že dve leti nimamo napravljenega. Tako vidimo, da je nevarna bolezen pahnila v posteljo ministre, državni zbor in ustavo. Glavna reč se suče okoli pogodbe z Ogrsko; ker pa naši poslanci ovirajo to, ni iz vsega skupaj nič — Ogrri se pa rede od tega. Žalosten glas odmeva tudi iz gosposke zbornice; vsi se pene jeze, ker je dobila ogrska polovica toliko novih ugodnosti.

Naš in ogrski ministrski predsednik.

Te dni sta se podajala precej hudo tudi oba ministrska predsednika, naš in ogrski, vsak v svoji zbornici. Naš je rekel v svojem govoru 17. nov., da je sicer Avstrija veliko dovolila ogrskemu narodu, da pa vseeno ne škoduje skupni vojski. Te besede, ki skrivajo v sebi precej laži ter so gotovo bolj koristile Ogrom nego nam, so našle v ogrski zbornici velikansko spodtiko. Sam ministrski predsednik in ž njim vsi poslanci so rekli, da je to napad na ogrsko vlado, češ da ima pravico glede armade ogrsko ljudstvo ne pa cesar. Kaj takega še ni govoril noben ogrski minister. Avstriji je napovedal boj na celi črti. To je storil mož, ki je prvi služabnik našega cesarja na Ogrskem. Na žalitev je brž odgovoril naš Körber. Rekel je, da sicer ne more spremeniti razmerja med nami in Ogrri toliko časa, dokler kaj takega ne dovolita oba državna zbora, naš in ogrski, toda tudi ko bi se kaj spreminjalo, da Avstrija svoje pravice ne odstopi. Ko so po tem govoru zahtevali ogrski poslanci od svojega ministra, naj zopet odgovori avstrijskemu ministru, je ogrski hladno prebral nekaj postav, ki zadevajo skupno pogodbo. Po teh besedah se je mož odpeljal na Dunaj k cesarju. — Šel je tudi k našemu ministru in sta se lahko mirno pogovarjala — to pa si razložimo iz tega, ker je bil ves boj in vse ravskanje, kakor smo izvedeli iz verjetnega poročila, le uganjena ali dogovorjena stvar: čisto navadna komedija. Vsak bi se namreč rad prikupil svoji zbornici, da bi jo mogel pridobiti za delovanje, posebno za delo o nagodbnem vprašanju. Iz tega vidimo, da celo zvitost obeh ministrov ne more spraviti državnih borov v pravi tir. Pomagala ni namreč ta zvitost — nič.

Ogrska kriza.

Na Ogrskem zboruje državni zbor neprestano, toda ne delajo prav tako nič, kot pri nas. Le to je tam koristnejše, ker Ogrri upajo ravno s takim mečkanjem dobiti vedno več pravic. Take komedije počno samo zavoljo tega, da more potem vlada reči dunajskim krogom: dajte še to, da bomo zadušili upor. Ogrri so ravno na tak način vse dobili od Avstrije, kar so hoteli — več kot so mislili. Tako je tudi sedaj. Ministrski predsednik je precej pri svojem nastopu predložil zakon zastran odpustitve vojaških tretjeletnikov in nabiranja novincev, a še sedaj niso nič sklenili. Včasih malo udrihajo po vladi, včasih zinejo katero o nagodbi, le o tem ne marajo slišati, kar bi morali. In mislite, da so tako neusmiljeni proti vojakom — tretjeletnikom? Ne,

sedaj hočejo imeti čisto mažarsko armado — zato pa bodo ruvali na vse načine toliko časa, da jo dobe. Zadnji četrtek so sedeli v zbornici celih 15 ur in uganjali vsake vrste neumnosti, o zakonu za vojaške novince pa še govoriti niso hoteli. Ker se nobeden več ne zmeni zanj, so ga za sedaj umaknili. Na željo nekaterih poslancev so predložili, naj se skličejo delegacije, a predlog je padel. V zbornici se čuje vsak dan po več obstrukcijskih govorov. — To je vse, kar sedaj delajo. Po deželi vlada pravo prekucijsko mišljenje. Vse je na strani upornežev; vladi ne zaupajo ničesar. Ako bo šlo tako dalje, bo kmalu Ogrska samostojna država.

Stanje na Srbskem.

Nesrečna deželica se je pri svojem krvavem dogodku zamerila vsi Evropi. Vse jo je gledalo poponiževalno. Toda imela je upanje, da ji stoji na strani vsaj velika Rusija. Pa tudi to upanje jo je goljufalo. Ko je ruski car te dni hodil po Nemškem, se je pri neki priliki zelo slabo izrazil o Srbiji. To je zelo potrla Srbe. Sedaj so jeli gledati, kako bi prišli zopet na prejšnjo stopnjo veljave. Zakaj sedaj jih vse evropsko časopisje napada, pred njih zastopniki zapirajo vrata in izključujejo jih iz vseh omikanih evropskih krogov. Evropa in ruski car zahtevata, da se kaznuje umor kraljevih zakonskih, naj se zgodi potem, kar hoče. Ker se bliža drugi berolinski kongres, je jelo Srbe resno skrbeti, kaj bodo na na njem rekli Srbiji. Prijatelji prejšnjega kralja so se jeli gibati in sedaj dobivajo velik vpliv med ljudstvom; to s strahom napolnjuje novega kralja Petra. Kaj bo sedaj storil novi kralj, je težko reči. Zdaj bi ne bil rad vsak v njegovi koži.

Srbi in Bolgari.

Veliko Srbov in Bolgarov resno misli na združenje obeh držav. V Belgradu so jeli izdajati v ta namen neki srbsko-bolgarski list. List piše: „Ako se posreči, da se združimo Srbi in Bolgari, bomo šli potem na skupnega, 500-letnega sovražnika Turka, da bomo rešili svoje brate iz njegovih krvavih rok, ter osnovali edino združeno balkansko državo.“ V Belemgradu in Zofiji so se ustanovili posebni odbori, ki delujejo na to. Poročajo tudi, da so se osnovale tudi zarote, ki so pripravljene umoriti bolgarskega kneza, ako sam ne odstopi na korist združitvi obeh držav. Med vojaki se sploh veliko snuje; vojni minister je prestavil za to okoli 140 častnikov.

V kakem stanju so sedaj Buri?

Razmere med Buri so prav žalostne. Vojaške oblasti strahujejo uboge Bure, da so vsi obupani. Nekateri se izseljujejo, drugi pa skušajo zakriti svoje oči, ako se bo še dalo prenesti. Ko so imeli te dni njih duhovniki svoj shod, jim je prišlo potožiti veliko starejših odposlancev iz vseh krajev. Poslali so tudi resolucijo na angleško vlado, v kateri zahtevajo svojih pravic. Duhovščina je največja zaslomba ubogih Burrov. Sedaj deluje, da se zopet povzdigne omika in češčenje Božje med ljudstvom. Cerkve so bile med vojsko vse opustošene. Duhovščina je povedala na tem shodu, da so Angleži spremenili cerkve v ječe

in konjske hleve, da so zapirali duhovnike po umazanih luknjah skupno s tatovi. Povedali so tudi, da so zapirali Angleži Bure tudi samo zato, ako so imeli le holandska imena. Strašnejše skoraj ni moglo biti.

Dogodki na Balkanu.

Ker Turčija le ni hotela izpeljati poboljšav, katere sta ji nasvetovali naša in ruska država, sta te dve državi sedaj porastle ter to odločno zahtevate. Sultan se sedaj res boji. Ker ne ve, kako bi se izrezal, je sedaj dal ljudem vednost, da je — bolan! Da ubogi Balkanci ne pridejo do svojih pravic, jih največ ovirajo Grki in Albanci. Grki pridno pomagajo Turčiji in skušajo na vse načine škodovati ustajnikom. Ti hočejo biti za Turki edini gospodarji na Balkanu, zato jim je všeč, da Turki koljejo Slovane. Grki so s Turki proti vstajnikom celo zvezani, da ne sprejmejo nobenega balkanskega beguna pod svojo streho. Makedonci trpe mrz in lakoto v hribih, kadar pa pridejo čez mejo na Grško, jih ti pošljejo pred turške puške. — Albanci, ki so prijatelji s Turki, tudi silno nadlegujejo uboge slovanske kristjane. V okraju Dever se branijo, da bi povrnili kristjanom ukradeno živino in v okraju Petrovo so oplenili krščanske vasi. Odločno so zoper to, da bi se stanje kristjanov kajboljšalo. Pravijo, da podpihujejo Albance turški podpihovavci — seveda gotovo ne zastonj! Na zimo pritiska huda lakota. Milodari se pobirajo za uboge Makedonce po vsi Evropi. — Iz bojišča se je odtegnil te dni veliki bolgarski junak Boris Sarafov. Ta junak je groza in trepet za Turke. Nosi dolgo razmršeno brado, dolge kodrave lase, obraz mu je zarjavel od hude vročine in od silnega napora. Že od 3. februarja je hodil po Makedoniji iz enega kota v drugega, in navduševal ljudi za boj. S seboj ima nad 60 tovarišev, ki so vsi drzni in hudi vojaki. Pravil je, da je veliko zatiranje le netivo za nov plamen vstaje, ki ga je posebno na spomlad še vse silnejše pričakovati. Boris Sarafov je bil duša vsemu upornemu gibanju. Celih devet mesecev je hodil po Makedoniji ter navduševal ljudi za boj. Redkokedaj je prebil kako noč pod streho; prenočeval je le pod milim nebom. Čez zimo, tako je sklenil, bo ostal v Bolgariji, da si malo odpohije, na spomlad pa bo šel zopet nazaj v boj. Ako bodo imeli takih mož, bodo Makedonci še precej časa vstrajali v boju za svoje pravice.

Iz Rogaške Slatine. Pred kratkim se je vršil ogled na licu mesta za zgradbo novega hydro-elektromehano teravpetiškega zavoda v Rogaški Slatini, ki se zgradi pod najmodernejših zahtevah in opremi z vsemi novodobnimi napravami. V zavodu se bo zdravilo lahko vsak dan 400 oseb. Istodobno se prične z zgradbo nove napolnjevalnice, ki bo zvezana z železnico-dovlačnico z Rogaško lokalno železnico. Ta vzorna napolnjevalnica in razprošiljalnica se otvori bržkone že v maju prihodnjega leta.

Z Blok. Tukajšnje kmetijsko društvo (konsum) je kupilo vrt blizu farne cerkve, da si postavi svojo prodajalno; v hiši bo tudi posojilnica in hranilnica, in prostora še za kako drugo društvo (morda bralno), ki se prilično ustanovi. Za društva nimamo sedaj nič prostorov, treba, da se ganemo. Udje! držite se konsuma, svoje potrebščine v njem kupujte, tako bo društvo, ki se je začelo na bolje obračati, stalo vedno bolje in trdneje in postavilo si bo hišo, ki bo tudi vaša hiša. Le malo pomislite, ali ne bo to vam v korist? Vsako leto boste za nekaj kron na boljem! — Zato naj se nihče ne da pregovoriti, da bi odstopil. Dopisnik Sl. Naroda in še kdo drugi, bi rad videl, da bi društvo razpadlo, a tega veselja mu ne privoščite in zato se zvesteje kot dozdej društva držite!

Pretečeno nedeljo popoldne t. j. 22. nov. takoj po krščanskem nauku poročal je g. deželni poslanec, Franc Drobnič, v kaplaniji na Blokah o deželnem zboru in o nameravani železnici Rakek—Babnopolje. Zborovanje je bilo jako zanimivo.

Trata, 24. novembra 1903. Velika nevolja je pri nas vzbudila vest, da je „Slov. Narod“ prinesel zasmehljivo poročilo o prihodu premilostnega gospoda knezoškofa na Trato dne 7. t. m. Da ta list porabi sploh vsako priliko in nepriliko, kako bi pokazal svoje sovraštvo do Presvitlega, je obče znano. Radi tega bi morali biti naši ljudje že povsod pripravljeni. Kadar imajo v svoji sredi škofa, je gotovo blizu tudi „Narodov“ vohun, ki vidi, česar drugi ne vidijo in sliši, česar drugi ne slišijo. Vohun je prišel tudi k nam iz sosedne župnije, kajti o tem smo za trdno uverjeni, da v naši tratarski župniji ni tako izgubljenega človeka, ki bi bil zmožen resnici v obraz biti tako, kakor ume to „Narodov“ dopisnik.

Na Vseh Svetnikov dan nam je bilo v cerkvi oznanjeno, da pride v soboto 7. novembra Presvitli v našo župnijo. Pripomnilo se je, da je ta obisk škofov le zasebnega značaja in velja v prvi vrsti Marijini družbi, prav radi tega pa na izrečno željo g. knezoškofa ne bo slovesnega vspre-

jema in sploh nikakih priprav, običajnih ob prihodu škofovem. Tako se je oznanilo na leci. Dopisnik „Narodov“! tu imaš odgovor, zakaj „od Ljubljane do Trate ni bilo nobenega slavoloka“.

„Kaj slab utis“ je naredilo na poročevalca-vo-huna „Narodovega“, ki je videl ali slišal, kako je bilo prebivalstvo tratarsko iz srca veselo izvedši, da je obišče njegov ljubljeneč, gospod knezoškof. Zato je dopisnik takrat, ko je videl, „kako so se stare babnice muzale in delale opombe, da to ni za kakega škofa, da se v vsako reč vtakne“, gledal najbrže v zrcalo in samega sebe večkratno videl, kajti tako lažljivo blebetanje, kakor je „Narodov“ dopis, ni beseda moža, ampak izbruh obrekljive babnice. Ker se je torej bralo namenoma pretvorjeno poročilo o prihodu knezoškofovem v našo župnijo, naj se bere tudi resnica.

Takoj po prihodu Presvitlega v soboto popoldne, se mu je poklonil občinski odbor, ter mu pri tej priliki pojasnil razmere v tratarski občini. Občinski odbor je g. knezoškofu izrekel svojo zahvalo za obisk ter popolno udanost zatrjujoč, da hoče le za njim hoditi in v občini vse zabraniti, kar bi bilo na kvar katoliški stvari. — V nedeljo je imela Marijina družba skupno sv. obhajilo in mesečni shod. Milostljivi g. knezoškof je imel službo božjo z govorom ob 10. dopoldne in ob 2. popoldne. Kako globoko ginjeno je bilo ljudstvo po prekrasnem govoru Presvitlega pri dopoldanski službi božji! Oziraje se na nedeljski evangelij je visoki g. govornik le z njemu lastno prepričevalno besedo govoril o večnosti in o skrbi za srečno smrt in srečno večnost. Povdarjal je, ako hočemo srečno umreti in večno srečni biti, da moramo delati vsak v svojem stanu, delati z veseljem in v duhu pokore. Poleg tega pa ne pozabimo, da smo vsi otroci jednega očeta v nebesih, torej se moramo ljubiti kot bratje in sestre v Kristusu. Mir je prinesel Kristus na svet; ako se prizadevamo, da v vseh rečeh storimo voljo božjo, onda bode mir v družinah, mir v vaseh, mir v celi občini. Ganljivo je svaril ljudstvo, naj se varuje sovraštva, — katerega je res, žal, le preveč v naši fari —, ter spominjal, naj si vse odpustimo, kar je bilo zamere. Sv. evangelij pripoveduje, da je Jezus rekel, „deklica le spi“ in tudi jaz upam — je rekel, Premilostni — ljubezen, ki je bila nekdanj med vami, ni umrla, ampak le spi; naj se torej vzbudi naj bo vse pozabljeno, kar je bilo razžaljivega, odpustite drug drugemu vse iz srca. Najlepša zahvala Bogu za vse dobrote tega leta bo ta, ako bodete pozabili vse nasprotnosti, si iz srca odpustili ter kot dobri otroci v vseh rečeh izpolnovali voljo svo-

jega nebeškega Očeta; Kristusov mir bo potem vladal med vami! Rečem le, to je bil govor kot nalašč za našo faro! Pri popoldanski službi božji pa je Premilostivi govoril o nagnenji človeškem do družčine in o nevarnosti slabe družčine ter kot pripomoček zoper slabo družčino vneto priporočal — Marijino družbo. Z mnogimi vzgledi iz vsakdanjega življenja najnovejšega časa je pojasnjeval in dokazoval neprecenljivo korist Marijine družbe.

Oba izborna govora sta napravila na ljudstvo globok utis; da, le prehvaliti niso mogli žnpljani, „kako lepo je bilo v nedeljo“. Vse veselje in navdušenost pa je povzdignil še slovesen vsprejem 13 deklet v Marijino družbo.

Glede na vse to moramo reči, da bi bila res skrajna nehvaležnost, ako bi bila le pičica resnice na tem, da se „je ljudstvo držalo hladno, mrzlo“, kakor poroča „Narod“ in ker je ravno nasprotno resnica, zato z vsem ogorčenjem tako pisarjenje označimo kot najpodlejše obrekovanje. Da ravno taki obiski, kakeršnega je imel Presvitli zahvalno nedeljo pri nas, kažejo, da je naš vladika res apostol v pravem pomenu besede, apostol, ki se ne ustraši nobenega truda, nobenega klevetanja, ampak je, pomneč svojega poslanja, vsikdar pripravljen tudi v izrednih prilikah dobre ovčice utrjevati v dobrem, slabotnim pomagati iz nevarnosti. S takimi obiski si pa tudi Presvetli sam povikšuje ljubezen in ugled pri ljudstvu, ako je sploh mogoče, da bi koga ljudstvo še bolj ljubilo in spoštovalo, kakor ljubi in spoštuje svojega vladiko, Antona Bonaventuro.

Na razne druge neslanosti „Narodovega“ dopisnika ne bom odgovarjal. Mož-dopisnik — kakršen je že — naj si zapomni leto: Kadar bode tratarska fara ali sploh Poljanska dolina tako srečna, da pride med nas, naš knezoškof, takrat bomo pa tudi na zunaj s slavoloki in z vsem sijajem pokazali, da je On naš ponos, naš ljubljeneč, naš voditelj, tedaj se bo pa tudi dopisnik uveril, kako prazna je njegova nada, da bi bila kdaj Poljanska dolina prvrženka mož njegovega kova.

S Podgrada pri Novemestu. V župniji Podgrad pri Novemestu je umrl 23. novembra t. l. Jakob Jenič, mož, kateremu naj bo v teh vrsticah ohranjen skromen spomin. — Dočakal je lepo starost 84. let, bil v celem svojem življenju mož poštenjak in kremenit značaj, kakršne novejši čas le bolj redko producira. Kar je enkrat za pravo spoznal, od tega ni več krenil ne na desno, ne na levo, naj so bile pri tem še take težave. Bil je v svojih razmerah prototip strogega konzervativca, ki ni mogel nikdar prav pojmovati tega drvenja in hlastenja današnjega sveta, ko ta in oni kakor za kratek čas gre v Ameriko, pa se vrne domu, pa zopet nazaj itd.

Globoko veren je veliko molil in imel tudi navado, grede po poti, če je bil sam, vedno moliti ter je tako pač najlepše posvečeval trenutke, ki jih marsikdo zapravlja z neplodnim ali celo grešnim čustvovanjem.

V življenju je doživel veliko trpkega, in usoda mu ni prizanašala s svojimi udarci. Pogorelo mu je dvakrat kot mlademu gospodarju vse poslopje. Komaj si po prvem ognju postavi nov stan, — pa mu naslednjo spomlad zopet vse pogori. Kmalu na to mu umrje v najlepših letih dobra, blaga žena, s katero je živel v srečnem zakonu, zapustivši mu šestero majhnih otrok v nežni starosti. Pač so ga morile takrat hude skrbi, ki so mu tudi zgodaj pobelile glavo, pa njegovo zaupanje v pomoč božjo se ni omajalo. In dobri Bog mu je dal čakati kasneje dokaj lepših in srečnih dnij. Imel je redko srečo, da je videl štiri svoje ožje sorodnike stopiti k altarju Gospodovemu ter je bil navzoč pri njihovih novih sv. mašah. Bili so ti novomašniki: dva brata njegove žene; Matija Kulavic, umrl kot župnik št. vidski na Dolenjskem; Dr. I. Kulavic, sedanji stolni prošt ljubljanski; ranjkega lastni sin P. Gregor Jenič, umrl kot kapucinski gvardjan v Celji in M. Kastelec, semeniški podvodja v Ljubljani, vnuk ranjkega. — Svoje otroke in vnuke je navajal z besedo in z zgledom k bogoljubnemu življenju; poleg obilne molitve, ki jo je storil, je rad in pogosto prejemal svete zakramente. Najljubše delo, katero je moral opravljati kot kmet in gospodar, mu je bilo prav do zadnjega — delo v vinogradu. Z velikim trudom in naporom si je prenovil vinograd, uničen po trtni uši, pa ni mu bilo usojeno uživati sad tega truda, njegove trte bodo rodile za druge. Tukaj v vinogradu se je mož tudi prehladil ter si nakopal bolezen, ki ga je položila na bolniško posteljo, s katere so ga ponesli v hladni grob. — Počivaj mirno, blaga duša, vzoren oče in gospodar, naj ti sveti večna luč!

Kaj je novega na Vipavskem? Zadnjič sem Vam obljubil, dragi moji „domoljubovci“, da se o priliki zopet oglasim. Obljuba pa dela dolgove in zato me zopet vidite vipavskega torbičarja. Z zadnjo torbico sem se bil skoraj malo zameril nekaterim Vipavcem, je že tako, da resnica tudi na Vipavskem bode v oči. No, pa če se je prav malo zameril vipavski torbičar, „korajže“ pa le ni izgubil.

Dne 26. novembra je bil cel dan jasen in prav prijeten; tri četrt na 11. po noči pa je kar naekrat začelo se bliskati in grmeti, kar je gotovo nenavadno v tem poznem času. Grmelo je skoraj do pol 12. ure. Zjutraj pa so bile gore pobeljene s snegom in ostal je prekrasen dan brez oblaka. In to je prav za vipavskega kmeta, da so sedaj dnevi lepi, ko ima vedno opraviti po vinogradih. Ej, ko bi vi

vedeli, koliko je truda, skrbi, pôtnih kapelj, koliko žuljev predno je vino spravljeno v kleti! Gorenjski kmet si vendar katerikrat malo odpočije v dolgih zimskih večerih pri gorki peči, Vipavec pa je vedno zunaj in koplje in se poti. Bog le daj, da ne bi kopal zastonj, da bi si prikopal tu na zemlji dosti vina in denarja, po smrti pa nebesa!

Dne 17. novembra so dobili ob 11. uri dopoldne na Nanosu mrtvega fanta, Janeza Kobal, iz Podkrajске Fare. Oče ga je bil poslal v Predjamo k sorodnikom. Ob 1. uri popoldne je odšel proti domu, pa je najbrž zgrešil pot, pritisnil je dež in mraz, nastala je noč in revež je omagal in moral umreti še tako mlad. Pokopali so ga v Št. Vidu pri Vipavi, kjer že cele tri mesce ni bilo nobenega mrliča. Ta je bil prvi po treh mesecih, pa še ta ni bil domačin; pa naj kdo reče, da vipavski zrak ni zdrav.

Dne 19. novembra pa je na nagloma umrla na Gočah 58letna Ivana Ferjančič. Zjutraj je bila še pri sv. maši in pripravila se je bila, da bo pekla kruh, pa jo je zadela srčna kap. V par trenutkih je bila mrtva. „Čujte in molite, ker ne veste ne ure, ne dneva“. Samo ta novica iz Goč je bolj žalostna, drugače bi pa imel povedati veselih novic. Pred kratkim so si osnovali ondi „Kat. izobraževalno društvo“, ki šteje — ako prav vem — okoli 40 udov; poleg tega so si izvolili Gočani v zadnjih dneh popolnoma katoliški občinski odbor. Kaj hočete še več? Ne, ne, dobri Gočan gre na dan — liberalce je pa strah. Da bi bilo le drugodi po Vipavskem tako, kot je sedaj na poprej toliko razvpitih Gočah, pa smo zadovoljni.

Zadnjič sem Vam sporočil, da bodo v Vipavi občinske volitve. In res bi morale biti, pa jih ni bilo. Zakaj pa ne? Mesto da bi bil g. župan naznanil nove volitve na c. kr. okrajno glavarstvo osem dni popred, jih je pa naznanil celih osemnajst ur popred in sicer brzojavno. C. kr. okrajno glavarstvo v Postojini je pa brzojavilo nazaj, da to vse skupaj ni nič. Pa ni bilo nič. Tega sicer ne smem trditi, da bi tako inteligentni župan kot je vipavski g. Hrovatni ne bi vedel, kako in kedaj se volitve naznanjajo; najbrž je le hotel volivce malo potegniti za nos, ali pa že slutiti, da mu kmalu odklenka za vselej in si je torej le hotel še za par dni podaljšati tako prijetno življenje na županskem stolcu. Poleg tega naj še pribijem neko dejstvo, da spoznate, kako so nekateri na Vipavskem zatelebani v pogubni in slovenskemu kmetu toli škodljivi liberalizem. V vipavskem trgu je nek star liberalce zagrozil uradniku, ki stanuje v njegovi hiši: „Če ne boste volili pri občinskih volitvah liberalno, vas bom na cesto vrgel“. Kaj ne, jako ljubeznivo!

V Šturji pa je pomlad katoliškega življenja. Novi dom so si sezidali. Vsa društva dobé v njem prijetno in varno zavetje. Hranilnica in posojilnica, kat. izobraževalno društvo, Marijina družba — Dve predstavi so že napravili, ki sta krasno vspeli. Le tako naprej, naj sveti vaša luč pred vsemi Vipavci, da vidijo, kaj je lepo in koristno in vas posnemajo.

V Ajdovščini pa je bil v nedeljo in ponedeljek 22. in 23. novembra štrajk. Zdaj že zopet delajo, delavci so dosegli kar so zahtevali, vsaj obljubili so jim resno, da jim storé po volji.

Na Ustji so dobili novega gospoda duhovnika. Ondotno katol. izobraževalno društvo mu je hotelo iti ob sprejemu naproti z društveno zastavo. Gospod oče župan Bratina so pa to strogo prepovedali in katoliški društveniki so — ubogali. Kaj nismo mi „klerikalci“ malo preveč ponižni in ubogljivi? Ej, učimo se „korajže“ od liberalcev!

V Podragi pa je županstvo dne 23. novembra popoldne na oklicani dražbi prodalo les, katerega je poprej pripravilo za nujno potrebno popravo cerkvenega podstrešja. Županstvu najbrž manjka kronic. Ali pa imajo še dosti lesa, da ga bodo še enkrat sekali, Podražan ga bo pa kot pokoren sluga mogočnega županstva še enkrat vozil na rabuto iz daljnega gozda. No, menda pa tega vendar ne bo treba, kajti dražba se ni izvršila, ker ni bilo pravih kupcev. Pa tudi malo ustrašili so se občinski zastopniki, ko jim je jeden navzočih možakov povedal, da ne vedó, kaj še lahko iz tega pride, ker — so še jako „mladi“. Mladi pa mladi.

Sklenem naj pa danes z našo ljubeznivo vipavsko pošto. Dne 24. novembra sem čakal nanjo, da bi se peljal proti Postojni pogledat, kako je kaj po svetu. Pa kar nisem jo mogel pričakati. Imela je dobro uro zamude. Pa veste, kaj je bil vzrok? Naš poštni voz je že precej stara in izsušena omara. Pa se je odprla in zavojčki so začeli skakati v svet, ne da bi bil kdo to opazil. Ko je dospela pošta v Vipavo in so videli kondukerji, kaj se je zgodilo, so pa šli fletno nazaj pobirat. — Potlej smo se pa odpeljali naprej. Prav to se je tudi že po leti enkrat zgodilo, ko je tudi delala naša pošta od Razdrtega doli po rebrnicah „auscug“. — Merodajnim krogom svetujemo, naj ono staro omaro popravijo in sicer temeljito ali — če se to res ne da več, — naj si omislijo novo, ker drugače mi tukajšnji pošti ne bomo mogli zaupati več niti ene vipavske — hruške. — Pa brez zamere! Vipavski torbičar.

Javen ljudski shod je sklical v nedeljo 22. novembra v Št. Lambertu ondotni č. g. župnik Josip Plantarič. Ker so bili gg. poslanci že drugam oddani, je poročal sklicatelj sam o delovanju deželnega zbora in volivni preosnovi. Jedro njegovega poročila

je bilo: Kmetu se godi krivica, ker voli 37.000 kmečkih volivcev samo 16 poslancev, dočim jih 80—90 grajščakov voli 10 in okolo 6000 mestnih volivcev zopet 10. Kmet trpi tudi škodo v tem, da se deželni dohodki, h katerim največ prispevajo nižji sloji (kmetje in delavci), krivično porablja v podporo mestnih podjetij (gledališče). dočim dobi kmet zelo malo, v preteklih treh letih vedno manj, nego ljubljansko gledališče. Tudi se kmečki poslanci v deželnem zboru prezirajo, kakor da bi bili manj vredni, kot so grajščinski in mestni. Ni se jim dalo referatov. Tega mora biti konec. Zato so poslanci kat. narodne stranke vložili nujen predlog za splošno in enako volivno pravico, ki bi imela ta učinek, da bi bili vsi poslanci ljudski in tako bi ljudstvo razpolagalo s svojim denarjem, ne pa mestna gospoda, od koje ravno isti, ki imajo pri volitvah odločilno besedo, — uradniki — niti ne plačujejo deželnih doklad.

Katoliško narodni poslanci so začeli obstrukcijo, ki ne pusti, da bi se ljudstvu na škodo vladalo v dež. zboru. Kar bi pa bilo ljudstvu v korist, temu se ne bodo nič ustavljali, tako so izjavili. Ali liberalna večina vkljub tej izjavi ni hotela delati v finančnem odseku, (obstrukcija liberalcev). Kat. nar. poslanci so tudi začeli natančno izpraševati vest liberalcem in baronu Heinu. To jim je bilo pa tako neprijetno, da so prosili vlado, naj deželni zbor zaključi. In res ga je zaključila, raje kakor da bi bila ljudstvu pravična. To pa je poraz liberalcev, in zmaga naših poslancev. Ker naši poslanci ne zborujejo v zbornici, zboruje pa ljudstvo samo in glasno zahteva svojih pravic.

Zavedajte se tudi vi te zmage, stojte nevstrašeno za svojimi nevstrašenimi poslanci in konečna zmaga bo naša.

Sklenile so se naslednje resolucije:

1. „Prepričani smo, da more krivice, ki jih trpi kmečko ljudstvo v deželnem zboru, popraviti le prememba volivnega reda. Zato pričakujemo od svojih poslancev, da ne odnehajo prej, dokler ne izvojujejo splošne in enake volivne pravice za deželni in državni zbor. Dokler se pa to ne bo moglo doseči, dotlej pa naj se pomnože kmečki poslanci vsaj do 20 (da jih bodo kmetje imeli vsaj toliko, kakor mesta in grajščaki) in naj se vpelje splošna kurija za deželni zbor.

2. Odobravamo povsem nastop kat. narodnih poslancev v deželnem zboru ter se jim za njihovo nevstrašenost in vstrajnost toplo zahvaljujemo, v prvi vrsti načelniku kat. narodne stranke, dr. Šusteršiču. Ne odnehajte, mi smo z vami.

3. Izražamo svoje ogorčenje nad obstrukcijo liberalcev v odsekih, kjer se nočejo posvetovati niti o najnujnejših potrebah ljudstva.

4. Izražamo svoje ogorčenje nad krivično „Pravico“ na Koroškem ter zahtevamo, naj poslanci skrbe za to, da se bodo povsod izpolnjevali državni temeljni zakoni.

Ljudski shod v Št. Lovrencu ob Temenici. Dne 15. novembra popoldne so se zbrali mnogoštevilno šentlovenski možje v župnišču. Družinska soba in veža sta bili natlačeno polni. Da tudi liberalnih privržencev ni manjkalo, razume se samo ob sebi. Nič prav jim ni bilo pri srcu, saj so že zjutraj po oznanilu ljudskega shoda v cerkvi kar glasno godrnjali. Zaradi večje „korajže“ je bilo treba malo napojiti možgane z vinskim cvetom. Nekateri so bili rdeči kot vaški petelini sredi krotkih put. Zlasti učitelj in organist Potokar se je odlikoval. Predno se vstopi pred g. poslanca dr. Žitnika, mu vrže nekaj liberalnih paberkov iz „Slov. Naroda“ v obraz ter tirja od njega zvišanja učiteljske plače. Mož je najbrž mislil, da mu je g. poslanec kar v žepu prinesel iz Ljubljane povišano plačo in da mu bode sedaj-le stresel v pest kup zlatih cekinov. Toda mesto njih — oh, doneli so mu čudni glasovi na uho: ven ž njim, bire ne dobiš več itd. Rdeč kot kuhan rak se je pobral rakovo pot domu. In doma? „Oj zakaj me nisi zaklenila v sobo, ko si mi branila na ta pr... shod?“ tarnal je svoji ženici. Zatajevanju pametnih mož se ima zahvaliti, da se ni kaj hujšega zgodilo. Pameten človek bi mu svetoval: čevljar ostani pri svojem kopitu — učitelj pri otrocih v šoli in svoji ženi ter ne begaj kmetskih mož s prazno frazo: „Klerikalci so najhujši sovražniki učiteljstva“. Sicer mu je pa tudi g. poslanec povedal na ušesa, da si bode zapomnil leto in dan.

Možje so pazno poslušali zanimivo razlaganje o deželnozbornem položaju, o vzrokih strankinih preprirov in o liberalnem gospodarstvu kmetijskega denarja, zlasti se jim je zelo dopadlo, ko je g. poslanec dobro okrcal starega narodnega izdajalca Švegla in njegove pristaše. Tudi možje nasprotnega mišljenja bi se še dovolj dostojno obnašali, le žal, da jim je vinski duh preveč razvezal jezike mej poslančevim govorom.

Prepričali smo se, da Št. Lovrenc še ni zgubljen v rokah liberalnih vitezov, le prave in trdne organizacije odločnih katoliških mož še manjka. Torej možje, združite se, bodite enotni, neomahljivi, vstrajni ne zmeneč se za puhle fraze zaslepljenih učiteljev in uradnikov, in zmaga bo na vaši strani povsod. G. poslancem kat. narodne stranke pa vsa čast, priznanje in zahvala za njih naporno delovanje v težavnem boju nasproti sramotno združenim nemškim in slovenskim liberalcem, a posebnih uspehov za ljudstvo ne morejo doseči, dokler ne izvojujejo iz-

premembe volilnega reda in splošne ter enake volilne pravice. V kar pomagaj Bog!

Iz Podlipe pri Vrhniki. V nedeljo 15. t. m. je imelo Vrhnško katoliško politično društvo pri nas shod. Govornik č. g. Matevž Sušnik, vrhniški kapelan, je prav poljudno pojasnil za malo okolico mnogobrojnim kmetskimi možem — okrog 70 — sedanji politični položaj na Kranjskem. Poslanci so bili prisiljeni ustaviti se oblastnosti liberalno-nemčurske zveze in delati obstrukcijo da pribore ljudstvu pravico. Treba je preurediti deželno-zborski volilni red, da se bo v zbornici zaslišal glas tistih, ki plačujejo največ davka in vse žive „do zadnje miši“, vpliva pa nimajo. Liberalna politika je kmetu škodljiva in razdira versko življenje. Liberalci se sami razodevajo, ko nasprotujejo škofijskim zavodom, Marijinim družbam, misijonom, ter hočejo ljudstvo odtrgati od duhovščine, ki še nikogar ni spravila na kant, liberalno gospodarstvo pa bi kmalu celo deželo. Kmetje so pozorno sledili govornikovim izvajanjem, ter soglasno pritrjevali.

Soglasno je shod izrekel:

1. Zaupanje katoliško-narodnim poslancem v trdnem zaupanju, da zmaga pravica.

2. Volilna pravica naj se razširi in vpelje občna volilna pravica, ali dokler se to ne da doseči v polnem obsegu, vstanovi vsaj nova volilna skupina (5. kurija).

Slednjič prosimo naše poslance naj pripomorejo, da vas Zažar kmalu dobi toli potrebno vodo.

Iz Belokrajine. „Dobri“ ljudje mi vedno in vedno svetujejo, da naj vse hvalim in hvalim, ali pa, da naj saj molčim; jaz pa sem teh mislij, da naj se zve resnica, če tudi kakemu neprijetno dé, resnico slišati, ker „resnica v oči kolje“. Resna beseda na pravem mestu izrečena veliko pomaga.

Iz naše Belokrajine danes samo sledeče: Na Vrhu je lepo prenovljeno kapelico sv. Janeza Krstnika na pokopališču pri fari dne 15. novembra semiški gospod dekan blagoslovil. Slovesnosti sta se udeležila tudi starotrški in viniški gospod župnik. V Starem trgu letos ni posebno novega, razun nekega nadučitelja Grosa, ki je bil službeno prestavljen. Ta junak — okrepcan z dobro kapljico rakije ali vinca — kriči in ravna z otroci v šoli tako, da bi prav dobro bilo, poslati ga med divjake, katerim bi gotovo ne delal sramote. — Vsi se čudijo, kako je to, da ga šolska oblast pusti pri miru in se zanj ne pobriga malo bolj. — Na praznik Vseh svetnikov je bil tu pravcati semenj. Ves trg je bil poln štantov. Drugod zapirajo trgovci v praznikih celo svoje prodajalnice, a pri nas se pusti, da se s semnjem in vsem kar semenj s seboj prinese, popivanjem, plesom, skruni tak praznik, ki je sleher-

nemu, tudi neverniku, drag spominski dan na svoje rajne. Res zapuščena Belokrajina!

V P r e d g r a d u, kjer je meseca julija pogorelo nad 60 hišnih števil, je delo do malega ponehalo. 24 na novo sezidanih hiš je že pod streho, kjer bodo že črez zimo prebivali. Štirje posestniki imajo že popolno dovršene hiše, ometane in pobeljene zunaj in znotraj. Ali je bilo modro tako hiteti ali ne, pokazala bode bližnja bodočnost.

Pogorelci so dobili razen zavarovalnine še tudi kakih 32.000 K podpore. Malo pač, če se pomisli, da je bilo škode do 200.000 K. No, bolje je vsaj nekaj, kot nič. V zgodnji spomladi se delo takoj nadaljuje. Ker domačih delavcev primanjkuje, bode mogel marsikateri tujec dobiti dela; posebno tesarji, zidarji. Plača je tu zelo visoka.

V N e m š k i l o k i še vedno vlada nemška zagrizenost. Dasi je dve tretjini Slovencev, vendar hočejo nemškutarji imeti to faro popolno za svojo last. To so vam Nemci, ki nemškega niti ne znajo. V šolo hodijo v nemški oddelek otroci, ki so slovenskih starišev in doma le slovenski govore, torej v šoli niti učitelja, ki jih mora nemško poučevati, ne razumejo. A gorje učitelju, ako bi v nemškem oddelku spregovoril kako slovensko besedico! tedaj bi nastal huronski krik. — Ko je organist pravično hotel pri mašah s samo slovensko pridigo tudi slovensko petje, tedaj so pevke štrajkale. Res prav moderno — še v tej puščavi „štrajk“.

Splošno omenim še našo vinsko trgatav. Vино je bilo boljše od lanskega, le malo ga je. Ker nočejo drugi priti po naše vino, smo pa (na tihem seveda) sklenili, da ga bomo sami popili!

Končam pa z vremenom, ki je letos izvanredno ugodno in lepo. Par snežink je že padlo zadnji četrtek. Zdaj pa še ena prošnja na Vas, gospod urednik: „Pošljite ta moj dopis ne v koš ampak v predale Domoljubove.“ Eden od štirih.

Ribniški novičar. Ribniškemu sodnemu svetniku Višnikarju se je odvalil težek kamen od srca, gospod Brešar namreč je zapustil njegov lovilni okraj. V svoji skromnosti odšel je popolno na tihem iz Sodražice. Dasi so ga spraševali, kedaj odide, ni hotel naznaniti trenutka odhoda, in je s tem odklonil častno spremstvo. Njegovo delovanje je zapisano v knjigi življenja in v srcih mnogih hvaležnih sodražkih župljanov. „Škoda jih je“, tako se je slišalo ne le v sodražki župniji, ampak tudi daleč naokrog. Liberalcem bil je trn v peti. Došel je v našo dolino ravno pred velikimi političnimi boji, volitvami v državni in deželni zbor. S svojo odločnostjo in železno doslednostjo skubil je liberalce in neusmiljeno lomil peroti njihovemu vodji Višnikarju. Iz očíj v očí šta se gledala semtertje, toda

Višnikar je moral vselej kloniti pred njim svojo modro glavo, kajti njegovo svetniško ožarje Brešarju prav nič ni jemalo vida. Od tod ves srd liberalcev na Brešarja, toda kaj so mu mogli. Pripomogli so mu do lepe gorenjske župnije velesovške, s prelepo Marijino cerkvijo in udobnim župniščem, česar vsega v Sodražici ni imel. Ako je bil pa Brešar vzrok vseh liberalnih bolečin, pokazala bode prihodnost, vendar zapustil je pa v naši dolini trajen spomin, najtrajnejši pa v srcu — Višnikarjevem.

Prihodnjič Vam bodem povedal, kaj imamo lepega v Ribnici in kaj je novega v gregorski občini. Načelnik ribniškega cestnega odbora nam še ni povedal, zakaj je oni „peklenski“ mostiček tako drag.

Slovenski novičar.

Dežela zboruje. Naše ljudstvo popolnoma razume položaj. Po vseh straneh naše dežele se giblje in shod se vrši za shodom, na katerih vlada soglasje med našimi poslanci in ljudstvom. Povsod se soglasno sprejemajo resolucije za razširjenje volivne pravice. Dosedaj se je vršilo že nad trideset shodov in sicer: v Škofji Loki, v Sori, Slavini, v St. Lovrencu, v Dobropoljah, v Stopičah, v Strugah, v Črnem vrhu, v Gorah na Idrijo, v Trnovem, v Starem trgu pri Ložu, na Blokah, v Košani, v Mirni peči, na Dobrovi pri Ljubljani, v Šmartnem pri Litiji, v Št. Jurji pod Kumom, v Št. Lambertu, v Selcih, v Horjulu, na Brezovici, v Metliki, Podlipo pri Vrhnikih, v Ribnici, v Senožečah, Preddvorom, v Toplicah, v Sorici itd. Le naprej za pravice ljudstva!

Umeščena sta bila č. g. Anton Berce, župnik v Boštanju, na župnijo Sora, in č. gosp. Frančišek Hiersche, župnik na Sori, na župnijo Boštanj. Imenovana gospoda župnika sta namreč menjala z višjim dovoljenjem župniji.

Umeščen je bil na župnijo Ihan častiti gospod Anton Antončič, doslej župnik na Planini pri Vipavi.

30 letnico poroke praznovala sta preteklo nedeljo državni poslanec dvorni svetnik gospod Franklje in njegova blag. gospa. Mnogobrojnim čestiteljem pridružujemo se tudi mi z iskrenim klicem: „Še mnogo srečnih let!“

Klub katoliško-narodnih deželnih poslancev je daroval: Za ljudsko sklad 1059 K, za slov. del. stavbeno društvo 280 K, za Peter Pavel Glavarjevo ustanovo opravičenim občinam Gorenjskim v svrhu pravne ureditve te ustanove v zmislu volje ustanovnika 438'06 K, za Jeranovo dijaško mizo 300 K, za druge dobrodelne namene 560 K.

Pet slovenskih shodov na Koroškem je bilo v nedeljo, dné 21. novembra. Slovenci so zborovali po posredovanju „Katol.-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“ v Prevaljah, v Šmihelu pod Pliberkom, v St. Jakobu v Rožu, na Trati pri Glinjah in v Hodišah. Povsod so bili sprejeti protesti proti nečuvenim krivicam, ki se godé koroškim Slovincem, in odposlani na Dunaj.

V Gornjem Gradu se je pri spravljanju lesa iz graščinskih gozdov ubil neki mladenič. Zdrobilo mu je glavo, našli so ga mrtvega. Bil je priden in marljiv mladenič, ki si je že precej denarja prištedil. Mati ga je oprostila od vojakov in sedaj pa ga je doma pokosila bela žena.

Žilče. Z ozirom na dopis v Domoljubu z dne 5. nov. 1903, št. 21. „Kako so liberalci osleparili občinske može v občini Žilče“ prosim, da v smislu § 19. tiskovnega zakona sprejmete v prihodnji številki Domoljuba na istem mestu in istimi črkami sledeči popravek: 1. Ni res, da so liberalci osleparili občinske može za peticijo proti klerikalnim poslancem; res pa je, da je ves občinski odbor predloženo peticijo enoglasno odobril in lastnoročno podpisal. 2. Ni res, da je peticija napravljena „v liberalni kovačnici“, res pa je, da je bila ista sklenjena v redni občinski seji v občinski pisarni, kar je razvidno iz zapisnika občinske seje. — Županstvo občine Žilče, dné 18. listopada 1903. J. Ponikvar.

Sv. Peter na Notranjskem. Volitve so dandanes skoro povsod viharne. Pri nas pa smo si izbrali ves nov občinski odbor tako mirno in skoro soglasno, da kaj takega tu že ni bilo najmanj 20 let. Delo nas je umirilo in daje misliti tudi ljudem, kateri do sedaj temu niso bili privajeni, pač pa le oblastvenemu ukazovanju. Na dan sv. Elizabete si je istotako složno postavilo občinski odbor na čelo dosedanjega vrlega župana, Frančiška Margon iz Trnja, kateri je že prošla tri leta deloval z veliko vneto za blagor občine. Ob njegovi strani pa nam je moral žreb razvrstiti šestero svetovalcev tako le: 1. Peter Žele iz St. Petra, 2. Matija Penko iz Gradca, 3. Frančišek Križaj iz St. Petra, 4. Anton Kernel iz Radohove vasi, 5. Frančišek Avčič iz Trnja in 6. Janez Šabec iz Selc. Sami vrl možje, katerim vsem je vodilo geslo: „Vse za vero, dom, cesarja“.

Prememba poštno zveze. Od zdaj naprej je pošta za Dobovec in Kum v Trbovljah, ne več v Hrastniku, ker se je zaradi boljše zveze prestavila v Trbovlje.

Liberalci fabricirajo nove člane za katoliška društva Iz Vokla, 23. nov. 1903. Poštenemu „Gorenjcu“ je vsako sredstvo dobro, da bi le z njim to ali ono izobraževalno društvo, katerih se je na njegovo veliko jezo precej ustanovilo v kranjski ckclici, spravil od dobro ime. Kjerkoli se zgodi ta ali druga nerednost, precej jo obeši najbližnjemu takemu društvu na vrat. Na Martinovo nedeljo imamo pri nas „žegnanje“. »Gorenjec« pripoveduje, da je pri tej priliki nek tukajšnji fant opraskal in z nožem sunil nekoga K. iz Senčurja. Ta »K.«, ki se pončdi vozi po „žegnanjih“, je znani Kuralt iz Senčurja, katerega pa »Gorenjec« zaradi lepšega ne omeni s polnim imenom. Dejanja ne tajimo. Tudi za to se ne bomo pulili, ali ga je imenovani fant psčkodoval ali kdo drug; ravno tako ne bomo preiskavali, ali je imenovani mladenič, ali „Gorenčev“ urednik večji poštenjak. Odločno pa oporekamo, da si drzne Pirčeva »fika« namigavati, da je ta fant steber našega društva. Mladenič, katerega »Gorenjec« v svoji zlobi nazivlje »katoliškega mladeniča«, ni in nikdar ni bil član izobraževalnega društva v Voklem. In tako podlo podtikanje od strani tega lističa se je že večkrat ponavljalo. Od urednika in njegovih sotrudnikov bi pričakovali malo več resnice, ljubja in poštenja. »Lažigorenec« pa svetujemo, da bo mnogo bolje za njegov močnjidek, če gre ob novem letu za vedno spat, kakor da še nadalje izziva s svojim krokanjem prave Gorenjce. Liberalnim mandatom v naše kraje ne bo pota ogladil. Škoda za trud.

Velik požar v Bohinjski Srednji vasi. V soboto dne 27. nov. okoli desete ure je nastal (g.nj) v Srednji vasi na sedaj nepojasnen način. Prvno so se ljudje prav zavedli, je bil že ves gornji del vasi v ognju. Strašen strah in trepet se je polastil vseh, ko so ljudje mislili, da bo šla cela vas s farno cerkvijo in župniščem. K mur je znana lega hiš, ki so vse druga zraven druge nakupičene, ve, da je bil ta strah opravičen. V veliko srečo je ta dan padlo dobro ped snega, ki je zaviral razvoj uničujočemu ognju. Matere so iz pestelj in zibel pobrale svoje otroke, bolnike so prepeljali drugam, možje so hitro izgnali živino. Trde može si lahko videl jokati, ko jim je ogenj vse uničil; naša hiša gori, naša se užiga« so obupno vpili otroci. Rešilno delo se je nemudoma pričelo. Domača požarna bramba je bila precej na mestu, nekaj časa pozneje je prihitela ona iz Bistrice, iz sosednih vasi so prišli skoro vsi možje

pomagat Prav dobro je omejevalo požar tudi srdno drevje. Okoli polnoči je bil ogenj lokaliziran. Z največjo požrtvovalnostjo so rešili Prželjstvo in Podlipnikovo hišo. Gasili so celo noč, tlelo je pa še vedno naprej. Ljudje so spravili žito, napravili drva in obleko, zdaj je večinoma vse šlo. Neka mati je pribežala s štirimi malimi otroci v zadruško: »Glej« pravi, »t« sem rešila, drugo je vse vničeno«. Zgorelo je 19 hiš, večinoma revnih posestnikov, izmed katerih jih več ni Lilo zavarovanih. Zg. relo jim je veliko prašičev, krav, ovac, žito in obleka. Zimo imamo pred durmi, kaj bodo siromaki počeli?

Prošnja. Strašna nesreča je zadela našo vas. Požar je vničil 19 hiš, zraven gospodarska poslopja, hleve in živino. Ljudje večinoma niso nič rešili. Ob zimi, ki je tukaj, je ta udarec tem huji. Zato se ob račata podpisana do c. kr. deželne vlade, do slavnega deželnega odbora, do vseh usmiljenih src za hitro in izdatno pomoč. Prošita časnike, da napravijo zbirke za pogorelece, prosita vsa žup. predstojništva, da se v cerkvi zanje pobira. Ob vsakem požaru, ki je bil v kakem kraju dežele ali tudi izven nje, so zbrali naši farani navadno 40 do 60 K za pomoč. Kdor je prišel sam, je dobil cele vozove lesa. Ker smo drugim vedno radi pomagali, smemo ponižno pričakovati, da se bo tudi nam pomagalo. Bodite usmiljeni, da bote usmiljenje dosegli!

Srednjavas, 29. nov. 1903.

Ivan Korošec,
župan.

Ivan Berlic,
župnik.

Opomba uredništva: Naš list je rade volje pripravljen sprejemati darove in jih odposlajati na pristojno mesto. B. h. in. c. so bili vedno prvi na mestu, kadar je kdo trpel v sled nesreče; naj jih tudi sedaj ne pozabijo usmiljena srca! Kdor bi mogel v Ljubljani darovati kaj chleke, naj jo blagovoljno odda v trafiki g. Brusa pred škofijo. Ondi se tudi lahko oddajajo denarni darovi. Beda je velika, zato prosimo izdatne pomoči.

Za smeh in kratek čas.

Računska uganka.

Koliko je bilo v gostilni mož, žen, mladeničev, deklet in dečkov, če jih je bilo skupaj 27, skupnega računa 25 K 98 v. in če so plačali možje po 1 K 98 v., žene pa 58 vin., mladeniči po 98 vin., dekleta po 78 v. in dečki po 38 vin.?

Besedne uganke.

I.

(Sestavil Zvonimir Melik.)

a a a a	žensko krstno ime
a a a a a	rabi perica
b b b č č d d e	mesto v Afriki
e e e e e g	moško krstno ime
g h i i i	pokrajina v južni Afriki
i i i i j	otok v Evropi
j k k k k k l	dve mesti v Nemčiji
l l l	del glave
l m m m n n n	kuščarica (narobe brana)
n n o o o o o o	del sesavcev
o p p r r r	število — obrtnik
r r r r	narod v Evropi
r s s s t	mesto v Italiji
t t t t t	dve vasi blizu Ljubljane
u u u u	Egiptovski kralj
v v v z z	del cerkve

Začetne črke prav pogojenih besed dajo času primeren poziv.

II.

(Sest. J. Hočevar.)

a	soglasnik
a a a a	ptica
a a a a a	vrh gore
a a a a a	hrošč
a a a a b	ptica
b b b č e	rokodelec
e e f g i	reka na Gorenjskem
i k k k k	ptica
k k k k k	gora v Italiji
l l l l l	se pridobi z vojno
l l l m m	otok v Egejskem morju
n n o o o	ptica
o o o o o	stara mera
o o p p r	grški modrijan
r r r r r	žensko krstno ime
s s s s s	dvoparkljar
s s u v v	prebivalec mesta Loža
v v z z ž	mesto na Češkem.

Kdor to prav reši, dobi nekaj za Miklavža.

III.

(Sest. M. Sirmik.)

a a a b b b c c	— — —
d e e e e e e	svetnik
e e e h i i	večje poslopje
j j k l m	prerok
m n r r r	dvokrila živalica
r r u	rastlina
v v	število
z	soglasnik

Rebusa.

Čaj RO tesar "PILE se", leča, lesnike

Kmet j bor' ar gos

Rešitev ugank v zadnji številki.

Besedni uganki.

I.

Ljudska posojilnica.

II. Ijudski tabor.

Rebusa.

1. Dajte nam enako voljno pravico!
2. Drevo se naslanja na drevo, človek na človeka.

Vse so prav rešili: Jožef Žagar v Stari Loki; Marijana Fende, Igo Cuderman in Franc Šter v Predosljih; Franc Zorc, Anton Jančič, fant v Dravljah; Rok Kunovar, Alojzij Berle in Andrej Srnik, cerkv. pevec v Št. Vidu nad Ljubljano; Karol in Ivan Odlazek na Veseli gori pri Šent Rupertu; Franc Koželjski; Martin Sirok, fant v Dravljah; Anton Melik, dijak v Ljubljani; Anton Širaj in Mihael Turek, mladeniča v Topolu na Blokah; Avg. Rozniček in Mici O. ara v G. r. Posivkah; Franciška Cuderman v Tupaličah; Marija Sila v Trebnjem; Josip Urbanija in Mart. Klopčič v Podbrdu p. Moravčah; Andr. Porenča v Virmatah.

Loterijske srečke.

Line,	28. novembra	9	43	64	93	38
Trst,	28. novembra	72	78	88	8	14
Dunaj,	21. novembra	65	49	48	75	54
Građec,	21. novembra	62	59	86	51	63

➡ Prihodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dné 17. decembra 1903.

Učence

sprejme sedlarski mojster

Josip Černe

215 2-1 na Bledu

Vse drugo po dogovoru

Koverta s firmo
vizitnice in
trgovske račune
priporočila
Katol. tiskarna

Izjava.

212 1-1

Jaz, podpisani **Matija Cevc**, prekličem vse razžaljive besede, katere sem dné 4. novembra t. l. na javnem kraju proti **Josipu Trobevškemu**, posestniku iz Lok, izustil, za neresnične.

Potok, 26. novembra 1903.

Matija Cevc.

Pozor!

Prava Ciril in Metodova kavina primes

katero priporočila
Prva Jugoslovanska tovarna za kavine surrogate
v Ljubljani. 207 12-1

Gospodinjé, zahtevajte jo povsod.

Potniki v Ameriko!

CUNARD LINE

prevažata potnike naravnost

iz Trsta v Novi-York z brzim parobrodom „*Aurania*“ z 1200 mesti III. razreda in z 300 salon-mesti II. razreda s kabinami, in z brzim parobrodom „*Carpathia*“ z 2000 mesti III. razreda in z 400 salon-mesti II. razreda s kabinami.

Cena potne karte za vožnjo, hrano z vinom in vso postrežbo iz Trsta v Novi-York

III. razred, za osebo 180 K.

Odhod iz Trsta:

„*CARPATIA*“ 15. decembra 1903.
„*AURANIA*“ 29. decembra 1903.

„*CARPATIA*“ 2. februarja 1904.
„*AURANIA*“ 16. februarja 1904.

214 2-1

Natančnejša pojasnila, vozne bilete, cene, prevoze v druge postranske luke in železniške postaje iz Novi-Yorka v notranja mesta Zjedinjenih držav Severne Amerike daje in preskrbuje

Avstrijski domači glavni zastop **Schröder & Comp., Trst**

Via Carlo Ghenga števil. 8. I. nadstr.

Naslov za brzajave: **Schroderco - Trst.**

Potniki naj se zgledajo pravočasno in precej pisмено ali brzajavno za vozne biljete!

Ivan Schindler, Dunaj III | 1

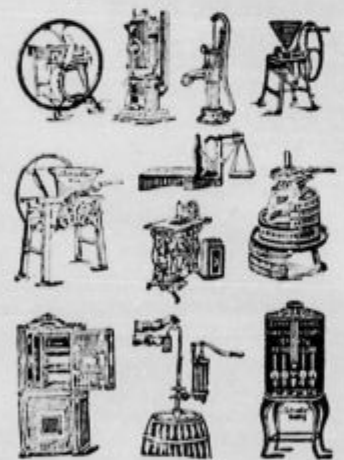
pošilja že veliko let dobro znane

stroje vsake vrste

za poljedelske in obrtne potrebe!

mline za sadje, mline za grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice za trsje, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitre, čistilnice za žito, trijerje, luščilnice za koruzo, mline za golanje, slamoreznice, stroj za rezanje repe, kotle za kuhanje klaje, sesaljke za vodnjake, sesaljke z gnojnic, železni cevi, vodovode i. t. d.

od sedaj po zopet izdatno znižanih cenah!

ravno tako vse priprave za kletarstvo, sesalke za vino, medene pipe, konopljene in gumijevе cevi, gumijevе ploče, priprave za točenje piva, priprave za sodavode in peneca se vina, stroje za sladoled, omare za led, mline za kavo in dišavo, stroje za delanje klobas, šivalne

stroje vseh sestavov, železno pohštvo, železne blagajne, namizne tehtnice, tehtnice na drog, steberske tehtnice, decimtalne tehtnice, tehtnice za žvino stroje in orodja za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje i. t. d.

vse pod dolgoletnim jamstvom!
po najugodnejših plačilnih pogojih!
tudi na obroke!

Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno in franco; dopisuje se v slovenskem jeziku.

Prekupcem in agentom posebne prednosti.

Piše se naj naravnost: 98 10-9

**Ivan Schindler, Dunaj
III. Erdbergstrasse 12.**

Vse vrste slamoreznice

lahko tekoče za na roko in do najmočnejših za na gepelj ali vodno moč v veliki izbiri priporočata

Karl Kavšeka nasl. 193 3-2

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino na debelo in drobno in zaloga poljedelskih strojev

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 16.

Tudi se dobijo po najnižji ceni vsi drugi poljedelski stroji, kakor: gepeljni, mlatilnice, reporeznice, mlini za šrotati in mleti, preše za sadje in grozdje, trombe in cevi za vodovode in sploh vsa železnina.

Bakrene kotle za žganje.

S lov. ceniki se razpošiljajo na zahtevo brezplačno.

V najem se da kovačnica z orodjem vred

ob cesti 201 3-2
v Zabreznici h. št. 24
Pošta: Žirovnica, Gorenjsko.
Neža Pogačnik.

Polhove kape

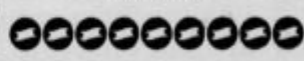
prodaja še kakor do sedaj na debelo in drobno po niski ceni
Val. Krašovec,
pošta Št. Peter na Krasu.
195 2-2

Iščem dobro izurjenega
strugarskega
pomočnika
oziroma strugarja.

Plača po dogovoru služba stalna in takoj. 194 2

Fran Švigelj,
tovarna stolov na Bregu pri Borovnici.

Koverta s firmo in vizitnice priporoča po najnižji ceni KATOL. TISKARNA.

Platno

za pokrivanje voz in komatov, kakor tudi
laško brinje
prve vrste, dobi se po najnižji ceni pri

Fr. Dolenz
v Kranji in Škofjiloki.

Perje za postelje in puh

== priporoča po najnižjih cenah ==

F. HITI, 78 8

Pred škofijo številka 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Hiša je na prodaj

iz proste roke v Stari Loki št. 41 blizu cerkve, brez zemljišča, ravnokar prenovljena. Imam tudi več vrat z vso zapero in več tramov, posebno pripravno za kako prodajalno ali delavnico in tudi več oken, vse dobro ohranjeno in po zelo nizki ceni.

Ivan Spacapan

zidarski mojster

v Stari Loki p. Škofja Loka.

200 2-2

Stanje hranilnih vlog: Rezervni zaklad:
17 milijonov K. okroglo 400.000 K.

* Mestna hranilnica ljubljanska *

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunala vlagateljem. 120 28

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 1/4 % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33. letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4 1/4 % do 5%.

Vsakovrstna zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikanske rumene, bele in rudeče pese; repno seme; raznih trav, več vrst graha in vseh vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri 18 22-21

Josipu Kordinu v Ljubljani, pred Škofijo šte. 3.

Kupuje pa brinjevo olje po visoki ceni.

Na najvišje povelje Njeg. c. in kr. apost. Veličanstva

XXIII. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dopuščena, vsebuje 19.382 dobitkov v gotovini

v skupnem znesku 512.880 kron.

Glavni dobitek znaša 200.000 kron v gotovini.

Žrebanje se vrši nepreklicno dne 17. decembra 1903. — Ena srečka stane 4 kronc. 186 2-2

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., **Vordere Zollamtsfrasse 7**, v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštah, brzojavnih in žel. uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupec brezplačno.

Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. lofer. ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije.)

Ženske zmešane in rezane lasje

kupujem v vsaki množini od dveh kilogramov naprej ter plačujem boljše in višje cene, kakor do sedaj noben drugi kupec. — Za sprejeto blago odpošljem takoj znesek. — Nabiralci las naj se blagovolijo ozirati na moj naslov. 17 12-10

Aleksander Gjud,

Ljubljana, Kongresni trg št. 3.